44рդ ՏԱՐԻ — ԻԶՄԻՐ ՇԱԲԱԹ 25 ՅՈՒԼԻՍ 1884 — Թիւ 130

ԱՐՇԱԼՈՅՍ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ

ԵՐԵՔ ԱԼԻՔ | ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՇԱԲԱԹՈՒՆ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ | ՀԱՏԸ ՀԱՄԱԼԻՔ

Ց. Գ. ՍԿԱՅԵԱՆ
Համարատու — Տնօրէն

ՏԱՐԵԳԻՆ ԿԱՆԽԻԿ

ԻԶՄԻՐ	Օսմ. ոսկի	1
ԴՈՒՐՍԸ	Մէճիտիէ	6
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐ	Ֆրանք	25

ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՆ

3	դրուշ տողը	ՄԻԿ ԱՆԳԱՄ
2	դրուշ	ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ
60	փարա	ԵՐԵՔ ԱՆԳԱՄ

Գ. Գ. ՊԵԼԼԱԶԱՐԵԱՆՑ
Հիմնադիր

Ա. Կ. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ, կը տնօրինէ բաժանորդագրութեան եւ ծանուցման վերաբերեալ բոլոր գործերը։ Շիշէ-ճիլէր ճատտէսի Զինկրըլարա Ֆէրիխանէ

Ոը. եւ է գրութիւն, յօդուած կամ նամակ, որ ուղղակի ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԵԱՆ կը վերաբերի, տնօրէնին կը դրկուի։ Սեվրի խան թիւ 17

ԻԶՄԻՐ, ՇԱԲԱԹՕՐ 25 ՅՈՒԼԻՍ, 6 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԱԶԳ

Թէպէտ որոշուած էր Աբշարի ձեռքէ ծախուիլը դադարեցնել, բայց չատերու խնդրանաց համեմատ կրկին ծախու դրուած է Պ. Աբրահէս Ոսկանեանի խանութը եւ գին չորս ԴԵՐԷ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Մինչդեռ այլ և այլ տերութիւնք զբաղած են սոյն վայրկենիս անդրցամաքեան երկիրները ստանալ, կամ արդէն ունեցածնին տարածելու, Անգլիա կը մտածէ թէ ո՞րոնք են Սեծին-Բրիտանիոյ անդրցամաքեան լայնատարած երկիրները պահպանելու լաւագոյն միջոցները։ Փէմպրիճի համալսարանի ժամանակակից պատմութեան դասատու Պ. Սիլէյ հատոր մը հրատարակած է այս խնդրոյ վրայ «Ընդարձակումն Անգլիոյ» տիտղոսով, որ լի է հետաքրքրական և շահեկան տեսութիւններով։ Նոյն լրագրոյն կարծեաց, նայելով այդ հատորոյ հեղինակին եղրակացութիւնք թերեւս միաձայն ընդունելութիւն մը չգտնեն բոլոր Անգլիացւոց կողմանէ, վասն զի Անգլիոյ ի վաղուց անտի բռնած անդրցամաքեան քաղաքականութեան հակառակ են։ Ըստ հեղինակին՝ Անգլիոյ երկիրն ու անդրցամաքեան ստացուածք պէտք է որ անձկորէն կապուած ըլլան իրարու հետ։ Փոխանակ այդ կապերը թուլցնել աշխատելու, ինչպէս որ ըրած են այժմ, կը պարտին աւելի սեղմելու աշխատիլ։ Անդրցամաքեան երկիրք, կամ գաղթականութիւնք պէտք է որ նկատուին ո՛չ թէ իրը պարզ ստացուածներ՝ այլ իրը ճշմարիտ անգլիական գաւառներ։ Հարկ է որ Քանատա, օրինակի համար, և Աւստրալիա՝ բացարձակապէս իրը անգլիական քաղաքներ նկատուին, ինչպէս են Բէնթ և Քոռնվէլ, ապա թէ ոչ՝ բաժանման ոգին չը պիտի դադրի զարգանալէ և Մեծն Բրիտանիա ժամանակին հետ տակաւ առ տակաւ և հետզհետէ պիտի կորսնցունէ իր անդրցամաքեան երկիրները։ Գրքին հեղինակը կուզէ, այլով բանիւ, որ Անգլիա միմիայն մէկ տերութիւն կազմէ իր անդրցամաքեան երկրաց հետ, որ դիւրաւ պիտի կատարուի, վասնզի այսօր՝ որ չոգին և ելեքտրականութիւնն անպայման կերպով կը ճատեցին հեռաւորութիւնները շահուց հաւասարութեան զգացումը կրնայ անցեալէն աւելի դիւրաւ զարգանալ։ Գալով միւս երկու տարերց սկսինքն կրօնից և ազգայնութեան, որք քաղաքական կազմակերպութեան խնդիրը կը կազմեն, զօրաւոր կերպով ներկայացեալ են բրիտանական պետութեան մէջ, վասնզի անդրցամաքեան ժողովուրդին մեծամասնութիւնը, կամ գոնէ ողջամիտ մասը կը վերաբերին անկէ—սաքսոն ցեղին և անգլիական կրօնի։

Այսու հանդերձ հեղինակը կ'արտաքսէ զՀնդկաստան, այդ միակ պետութենէն որ պիտի բովանդակէ զԱնգլիան և անդրցամաքեան երկիրները։ Կարծէ թէ, մեծամեծ տարբերութիւններ կան Հնդկաստանի և Անգլիոյ միւս գաղթականական երկրաց մէջ։ Այս վերջնոց մէջ բոլորովին անգլիական ոգին ներշնչուած է, հոն կայ ազատութիւն, արուեստ և ձգտում դէպի յառաջադիմութիւն։ Հընդկաստանն անցեալն է և չը գիտցուիր թէ ապագայ մ'ունի. գոնէ խիստ դժուար է կանխատեսել ինչ որ պիտի հետեւի ապագային մէջ, կամ թէ ի՞նչ ազդեցութիւն պիտի գործէ Պրահմանեան աշխարհի վրայ արեւմտեան քաղաքակրթութիւնը։ Ամենէ հին կրօնքները, հաստատութիւններն ու բարոյք կերպով մշարմատացած են հոն։ Կը տեսնուի որ այդ երկրին մէջ աւելորդապաշտութիւնը, ճակատագրային դրութիւնը, քուրմերու իշխանութիւնն ու բռնապետութիւնն իրենց ամենէ նախնական ձեւերուն մէջ սկսած են ծաղկիլ։ Կառավարութիւն մ'անկարելի է այդ տեղ՝ երբ ժողովուրդը մասնակցի առ այն։ Ուրեմն, Անգլիոյ՝ Հնդկաստանի հետ միացումն այնքան քիչ բնական է, որքան շատ բնական է միւս գաղթականական երկրաց հետ։ Հնդկաստանի մէջ չկայ արեան կամ ցեղային հաւասարութիւն, չկայ կրօնից հաւասարութիւն, նոյն ինքն շահուց հաւասարութիւն իսկ հիմնաւոր բան մը չէ, ըստ որում Անգլիա իր շահերն Եւրոպայի և Նոր Աշխարհի մէջ ունի, մինչդեռ Հընդկաստան կը կեդրոնաձգի դէպի Աֆղանիստան, Պարսկաստան և Կեդրոնական Ասիա։ Բոլոր այսոնցմէ կը հետեւի, ըստ Պ. Սիլէյի, թէ Հնդկաստան ամենածանր բեռ մը կը դնէ Անգլիոյ ուսին վրայ։ Անգլիա ստիպուած է հսկել այն ամեն շարժման՝ որ կրնայ պատահիլ յԵգիպտոս, ի Պարսկաստան և յԱֆղանիստան, ստիպուած է պահակել բոլոր այն ուղիներն որք կ'առաջնորդեն ի Հնդկաստան, որ մշտնջենի մրցակցութեան պատճառ մը է Անգլիոյ և Ռուսաստանի միջեւ։ Ուստի, գրքին հեղինակը կը կարծէ թէ, չկայ և ոչ մէկ Անգլիացի՝ որ չըլլայ այն կարծիքին թէ տուչի կ'արժէ չը հիմնել անգլօ—հնդիկ պետութիւնը և կանգ առնուլ Հնդկաստանի սեմնց վրայ առեւտուր ընելու համար, ինչպէս կընեն Զինաստանի հետ։ Սակայն և այնպէս ո՛չ մէկ Անգլիացի չը պիտի ուզէ Հնդկաստանը թողուլ. կան բաներ զորս կարելի չէ թողուլ։

Յեռոյ Պ. Սիլէյ առաջ կը դնէ այն խնդիր, գիտնալու համար թէ, Անգլիա պիտի կրնայ արդեօք մնալ յարատեւ կերպով Հնդկաստանի մէջ։ Անշուշտ Անգլիացին օտարական մ'է հնդիկ ժողովուրդին համար, բայց, կըսէ հեղինակը, նախանձութիւն չկայ այս երկրին մէջ ընդդէմ օտարականաց, վասնզի չկայ ազգային միութիւն և ազգայնութեան գաղափարն անծանօթ մընացած է հոն։ Հնդկաստան միակ երկիր մը չէ ինչպէս Անգլիա և Ֆրանսա, տարբեր երկիրներու գումարում մ'է այն որ բնակեալ է զանազան ազգերէ։ Զբկայ հոն նմանապէս անկախութեան սերը, քանզի քաղաքականութեան դիտակցութիւնը կը պակսի ժողովուրդէն։ Կառավարութիւնն իսկ օտար է ժողովուրդեան զոր իշխելու կոչուած է, ցեղային, կրօնական և բարոյից տեսակէտներով. ուստի իրաց այս վիճակին մէջ բնական է որ զօրաբանակը մեծ կարեւորութիւն մը ստանայ, քանզի նա է միակ որով կարելի է օտար իշխողութիւն մ'անվտանգ պահել։ Արդ, անդէս—հնդիկ զօրաբանակին երկու երրորդ մասը բնիկներէն բաղկացեալ է, կրնա՞յ ուրեմն վստահ ըլլալ ոք՝ թէ այս եղանակաւ կազմուած զօրաբանակ մը հաւատարմութեան երաշխաւորութիւն կրնայ տալ։ Պ. Սիլէյ չը կարծէր թէ զօրաբանակին մէջ ազգային շարժում մը վախցուի, նա՝ աւելի կրօնական շարժումէ կ'երկնչի։ Կը յուսայ նոյնպէս թէ մահմետականութեան և պրահմանութեան մէջ եղած հակառակութիւնք, որով երկուքն ալ իրարմէ կը բաժնուին և կը չեղոքանան, պիտի կրնայ այդպիսի պատահականութեան մ'առաջն առնուլ։ Կրնայ ըլլալ որ տեղական ապստամբութիւններ ծագին անդ, բայց ընդհանուր ապստամբութիւն մը քիչ հաւանական կը թուի, մանաւանդ որ անգլիական իշխանութիւնք ըզգուշութեան միջոցներ ձեռք առած են, որք պիտի կրնան զբաղել կամ գրեթէ անկարելի ընել Լիւքնաւովի և Ցելհիի մեծ ապստամբութեան նման ապստամբութիւն մը։ Եթէ Բէմպրի ճի պատկառելի դասատուն խիստ լաւատես կը ցուցնէ ինքզինքը ներքին վտանգներու վրայ, որք կրնան սպառնալ անգլիական իշխողութեան, դոնէ խիստ նուազ վստահութիւն կը ցուցնէ արտաքին վտանգներու վրայ։ Կը յիշեցունէ թէ բոլոր իշխանութիւնք՝ որք իրարու յաջորդեցին Հընդկաստանի մէջ՝ կործանեցան Աֆղանիստանէն եկող արշաւանքներով։ Եթէ Ռուսաստան միեւնոյն ճանբան բռնէ, միթէ բրիտանական մեհապետութիւնը ծանրը վտանգի տակ չը՞պիտի դըտնուի։ Պ. Սիլէյ մեծ բանի տեղ չը դներ հնդկական բնիկ զօրաբանակը, կը կարծէ թէ անկարելի չէ որ բնիկները չուզեն պատերազմիլ ռուսական բանակին դէմ, և սարսափով կ'երեւակայէ այն պարագայն՝ ուր Անգլիա Եւրոպայի մէջ կնճռոտի խնդիրներով զբաղած միջոցին պիտի ստիպուի կռուիլ Հնդկաստանի բրիտանական բանակը, որ (այսինքն բանակը) անդարմանելի կերպով պիտի կորնչի եթէ այդպիսի դէպք մը պատահի։ Միակ պարագան՝ որ ապահովութիւն կը ներշնչէ հեղինակին՝ այն է թէ, Ռուսիա նկատողութիւններ չունի Հնդկաստանի վրայ և այս կարծիքն ալ կատարելապէս հիմնաւոր է։ Ռուսաստանի չափաւորութիւնը գլխաւոր երաշխաւորութիւնն է զոր ունի Անգլիա՝ Հնդկաստանի տէրութիւնը պահելու համար։

* * *

Յուլիսի 27ին ճօն Պրայթ մեծ միթինկի մը նախագահեց Մանչէսթէրի մէջ։ Ներկայ էին Հարթինկթօնի մարքիզը, Հէնրի ճէյմս և բազմաթիւ երեսփոխաններ։ Նախ Հարթինկթօնի մարքիզը խօսք առաւ և երկար ճառախօսութեամբ մը բողոք բարձաւ ընդդէմ լորտերու այն յաւակնութեան՝ որով կուզեն կառավարութեան առաջնորդել ընտրական գործողութեանց մէջ։ Մարքիզն ըսաւ որ, լորտերու այս վարմունքը բոլորովին հակասահմանադրական է, այսու հանդերձ անոնց խորհրդարանի վերակազմութեան վայրկեանն ալ լաւ ընտրուած չէ, վասնզի կառավարութիւնն այս ժամուս խիստ ծանր և կարեւոր գործեր ունի կատարելիք և չկրնար այդ վճռով ժամավաճառ ըլլայ։

Յետոյ խօսք առաւ Պրայթ՝ ի մեծ ծափահարութիւն ներկայ ժողովրդեան։ Ատենաբանին յառաջացեալ տարիքն երբեք նուազած չէր նորա ճարտար լեզուն և արիասրտութիւնը։ Ըստ Պրայթի, պահպանողականք սքխալ և ապօրէն յայտարարութիւններ ըրին՝ երբ ըսին թէ լորտերու Խորհրդարանը չը մերժեց ընտրական բարենորոգումը։ Եթէ անգլիական ազատութիւնը պատրանք կամ կատակ մը չէ, անգլիական ժողովուրդը գիտէ թէ ի՞նչպէս պէտք է վարուիլ ազնուապետական խորհրդարանի մը հետ, որ երկար ժամանակէ ի վեր բացայայտ թշնամութիւն կը ցուցնէ ազգին ամենէ բարձր շահուց դէմ։ Եթէ, կըսէ ատենաբանը, մեր նախնիք յաջողեցան բռնապետական միապետութիւն մը նուաճել, մենք ևս պիտի կրնանք նուաճել բարձրադոյն խորհրդարանի, այսինքն հակահայրենասիրական սակաւապետութեան մեծամասնութիւնը։ Եթէ լորտերը կրկին մերժեն ընտրական նոր ծրագիրը, ժողովուրդն իրաւունք պիտի ունենայ պահանջել կառավարութենէն՝ որ ճանչցունէ իր միաբան այս խնդրոյ նկատմամբ, և սակայն առ այժմ պէտք է ճնշում բանեցունել լորտերու վրայ (որք ոչ զոք կը ներկայանեն) որպէսզի ընդունին ազատութեան ծրագիրն աշնան նիստին մէջ։

Մթինկին որոշումները կ'եղրակացունեն ջնջել լորտերու վեթոն կամ մերժման իրաւունքը, նը կատելով զայն իբր արգելք ամէն լաւ օրէնդրութեան։

Մինչ ազատականք Մանչէսթէրի մէջ կը գումարէին, պահպանողականք ևս կը հաւաքուէին Լոնտոն, Սութամփթոն, Ռոչտալ և այլ ուր։ Լոնտոնի մէջ, Սալիզպըրի մարքիզը, գաւառաց պահպանողական կուսակցութեան վերաբերող լրագրաց խմբագիրներուն առջեւ վստահութիւն կը յայտնէր իր կուսակցութեան յաջողութեան մէջ, առաջարկելով որ կոչում մ'ըլլայ երկրին կամ այս վայրկենէս սկսեալ և կամ աւելի յետոյ, վասնզի այս վերջին պարագային յուզումը պիտի սարսափեցունէ չափաւորական ազատականներն և պիտի մղէ գիրենք պահպանողականաց գիրկը։ Սահմանադրական ելոյթի գումարման մէջ, որոյ կը նախագահէր բարլամէնթի անդամ Պ. Սմիթ, և ուր ներկայ էր Պր. Հէնրի տը Վորմս, լորտերու խորհրդարանին նպաստաւոր որոշում մը քուէարկուեցաւ։

Սութամփթոնի մէջ, Սթաֆֆորտ Նորթքոթի որդի Պ. Ա. Ս. Նորթքոթ, որ էքսքթէրի երեսփոխան է, և Ռոչտալի մէջ Պ. Լաուրթէր նմանապէս նախագահեցին պահպանողականաց միթինկներու և քուէարկել տուին ի նպաստ լորտերու։

Ուրեմն յուզումը կատարելապէս կը տիրէ երկու կուսակցութեանց մէջ։ Պահպանողականաց գործիք թերթ մը, Սաղբոթ Ռըվիու՝ կարծիք կը յայտնէ թէ, իրերն որքան մօտէն նկատուին, այնքան կառավարութեանկացութիւնն ալ կը դժուարանայ, քանի որ պահպանողականք միշտ հաւատարիմ կը մնան իրենց ընթացքին։ Ըստ այս լրագրոյ, պահպանողական ամբողջ կուսակցու-

թիւնը, այսինքն Անգլիոյ ժողովուրդին կէսէն աւելին և Իրլանտայի, Սկովտիոյ և Կալլէսի երկրաց ժողովուրդներուն պատկառելի մէկ փոքրամասնութիւնը, կը դնահատեն լորտերու գործողութիւնները։ Հետզհետէ յայտնի պիտի ըլլայ, որ ազատականաց մէկ մասը դոհ չպիտի ըլլայ իր կլխաւորաց գործողութիւններէն։ Հիմայ նիստն իր վախճանին կը մօտենայ։ Ենթադրելով որ պայքար մը պիտի կազմաւորի լորտերու խորհրդարանին դէմ, լաւ չպիտի առաջնորդուի սակայն այդ պայքարն ընդհանուր ընտրութենէ մ'առաջ և Գ. Կլատսթոն վախնալ կը ցուցնէ այդպիսի ընտրութենէ մը։

ԼՈՒՐԵՐ

Գէկրատէն յուլիս 26 թուով հեռագիր մը կ'իմացունէ թէ, Ռուսիոյ, Ալմանիոյ և Աւստրիոյ ներկայացուցիչք սկսած են իրենց խորհրդակցութիւնն իմաստին սերպո—պուլկար վէճին։ Սերպիոյ կառավարութիւնն ի բանակ կոչեց պահեստի զօրքերը։

Քորէսփոնտանս Փոլիթիք կը հաստատեցնէ թէ, միջամուտ տէրութիւնք ճանչէր են որ Պրէկովոյ գիւղին, որ Սերպիոյ կը վերաբերի, Պուլկարիոյ կողմէ գրաւումն արդարացեալ չէ։ Սակայն ապագային մէջ ուրիշ վէճերէ խորշելու համար, Սերպիա այդ տեղը Պուլկարիոյ պիտի թողու, որոյ փոխարէն պիտի ստանայ կամ հող կամ ստակ։ Պուլկարիստան պիտի պարտաւորի հսկել սերպիացի դաղթականներու վրայ և արգիլել զանոնք սահմանագլխոց վրայ բնակելէ։

—

Թան լրագրոյ կը գրեն թէ, հիւսիսային երեք կայսերք տեսակցութիւն մը պիտի ունենան Ռուսիոյ Ալէքսանտրօվօ քաղաքին մէջ։

—

Գերմանական լրագիրք կ'իմացունեն թէ Ալմանիոյ ներքին գործոց նախարարութեան մէջ նախնական աշխատութիւններ կատարուելու վրայ են, հրդեհի դէմ ապահովութեանց վարչութիւնը կառավարութեան կողմէ ստանձնուելու համար։ Կըսուի թէ, Պիզմարք իշխանն անձնական շահ ունի այս գործին մէջ։

—

Վարշաւիոյ մէջ ձերբակալութիւնք կը շարունակուին։ Երկու զինուորականք անձնասպան եղած են, որոց բնակարաններուն մէջ դաւադրական թղթակցութիւններ գտնուէր են։

—

Իտալիոյ զինուորական մեծ նաւահանգիստն եղող Սպէցիա քաղքին պահազօր բանակին մէջ ծաղկի հիւանդութիւն երևան ելէր է և արդէն բազմաթիւ զոհեր ձգէր է։

—

Դահիրէէն կը հեռագրուի որ Սուաքիմի մէջ երկրաշարժ պատահէր և Մասուահի նաւահանգիստը մասամբ կործաներ է։

—

Կաղէթ ազ Քրաքովի կը ծանուցանէ թէ Զարն օգոստոսի վերջը պիտի երթայ ի Վարշաւիա Ուղղակի պիտի ինչնայ Սքիէրնէվիչի պալատն և ներկայ պիտի գտնուի զինուորական մեծ մեծ որսորդութեանց։

—

Ռուսիոյ պաշտօնական թերթը շրջաբերական մը կը հրատարակէ ծանուցանող թէ, Բրուսիայէն անցնիլ ուզող Ռուսք կը պարտաւորին իրենց անցագիրը մեր բերել տալ Ռուսիոյ գերմանական հիւպատոսներու կողմանէ։

—

Վարշաւիայէն հեռագիր մը լուր կուտայ թէ, Զարին կենաց դէմ դաւադրութեան ամբաստանութեամբ ձերբակալեալ 100 Նիհիլիսթներէն 40 հոգի արձակուած են։

—

Բէթերպուրկի մէջ արուեստական առարկայից վերաբերեալ տիեզերական արուեստանոցի մը պիտի բացուի առաջիկայ 1885 տարուան մէջ։

—

Բարիզեան թերթ մը լուր կուտայ թէ Ժիւլ Ֆէրրի արձակուրդին Ալմանիա պիտի ուղևորի և տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Պիզմարք իշխանին հետ։

—

Մատակասկարէն կը հեռագրեն Սթանլիի թէ, Դաղդիացիք յարձակում մ'ըրին Հովանոցներու բնակիին վրայ, բայց յետս մղուեցան։

—

Ֆրանսայի Սահմանադրութեան վերաքննութեան խնդիրը նոր երևոյթ մ'առած է։ Մերակոյտին տեղեկարերը յայտարարեց թէ, գանձային օրինական յօդուածոց մասին կառավարութեան առաջարկութիւնք հիմամբ ընդունելի էին և ձեին մէջ բարեփոխութեան կարօտութիւն չունէին։

Ժիւլ Ֆէրրի խնդրեց որ ծրագրին յանձնախմբին զրկուի, որպէսզի ժամանակ ունենայ Երեսփոխանական ժողովոյ խորհուրդ հարցունելու։ Այս առաջարկին ընդունուեցաւ և վէճերու շարունակութիւնն օրաձգուեցաւ։

Մովակալ Միշ ոչինչ կը հեռագրէ Մատակասկարի յարձակման վրայ, զոր քիչ մը վերը յիշած ենք Սթանլիի հեռագրին մէջ։

—

Հռոմի պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Պ. Մորանա ներքին գործոց նախարարութեան Պ. Ճիուչիարտինի երկրագործական նախարարութեան և ծովակալ Ռաքիա ծովային գործոց նախարարութեան խորհրդական կոչուած են։

—

Հռչակաւոր նիհիլիսթ Հարթման, ապրուստի նեղութեան մէջ իյնալով յուլիս 29ին ինքզինքն սպաններ է Լոնտրայի մէջ։

—

Ակրամի մէջ (Աւստրիա) տասնի չափ ուսանողներ ձերբակալուեր են, որք վերջին անդամ եղած խռովութեան մասնակցած էին։

—

Օգոստ. 2 թուականաւ Փարիզիէն հասած հեռագիր մը կը ասէ թէ, երբէք համաձայնութիւն մը չէ գոյացած տակաւին Ֆրանսայի և Չինաստանի միջև։ Հաւանական է որ Ֆու Զէուի նաւարանը գրաւուի։

—

Բէթերպուրկի ժողովը կիմացունէ թէ, մօտերս պարսկական արտասովոր դեսպան մը պիտի հասնի Ռուսիոյ մայրաքաղաքը։ Դեսպանը բարձր շքանշան մը պիտի տանի Ռուսիոյ գահաժառանգ իշխանին համար, որ արքունական հանակի (մաժորիթէ) յայտարարութեան առթիւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

« ՔԻԶ Մ'ԱԼ ՎԱՐ ՆԱՑԻՆԷ »

Քաղքիս Ս. Մեսրոպեան վարժարանի տօնախմբութեան հանդիսին առթիւ՝ ահա այս խրատը կուտայ, այս յորդորը կը կարդայ, այս որոշումը կը գծէ, այս վճիռը կը սահմանէ, վերջապէս այս պատգամը կ'արձակէ ազգային դպրոցներու Տնօրէնը իր երբած ատենախօսութեան մէջ նոյն հաստատութիւններու ներքին վիճակին նկատմամբ։

Այս մասին տեղւոյս հայ երիտասարդութեան արդէն յայտնած յանախակի և բուռն դրժգոհութիւնը տեղի կուտայ մեծ. Տնօրէնի այս նշանաւոր արտայայտութեան, զոր եթէ ոմանք գոհացուցիչ գտնել կը սիրեն, շատերն ալ ոչ միայն անբաւական կը դատեն՝ այլ նաև հեգնելի։

Հայ երիտասարդութիւնը ընդհանրապէս կը դանգատի թէ՝ ազգային վարժարաններու ուսմանց ծրագիրը ժամանակիս ոգւոյն և պէտքին չը համապատասխանէր, թէ անոնց վիճակը ինչ որ էր տասն և վեց տարի առաջ դրութիւն նոյնն է և այսօր, թէ օտարին ազգ. դպրոցներն առանց եկամուտի հաստատուն աղբիւր մը ունենալու մերիններուն պէս՝ զգալի յառաջադիմութիւններ բրած են միևնոյն միջոցի մէջ, և վերջապէս ցաւ կը յայտնէ թէ՝ ինչո՞ւ ազգ. արկղի տարեկան 4—5000 լիրայի հասոյթէն, փոխանակ 1000 լիրային՝ դոնէ կէսը անոնց չը յատկացուի, և այսու զանանք աւելի բարձր՝ վիճակի մը չվերբաձուի։

Այս առարկութիւններուն մէջ՝ կան կէտեր որոնք կրնան վէճի տակ ձգուիլ. սակայն կը նշմարուի՝ ալ փափաքներ զոր ոչ ոք կրնայ քամահրել։ Օրինակի համար մեծ. Տնօրէնը կը կարծէ որ իր ծրագիր ժամանակիս ոգւոյն և պէտքին կը համապատասխանէ, կարծիքները ազատ են. միայն թէ այդ երկու խօսքով պնդումը մը այնքան սնամէջ է՝ որքան կը կոչէ ինք Հայ երիտասարդութեան առարկութիւնը. վասնզի եթէ այս վերջինը երկու խօսքով կը վճռէ վարժարաններու վիճակը, ինչպէս կրգանգատի նա եւս ինք միևնոյն խօսքերու մի տարբեր ձևով կը կարծէ հերքելայդ վճիռ։ Մինչդեռ օրինաւոր հերքում մը համոզակեր փաստերով և հաստատ ապացոյցներով կը լինի։

Սակայն մեր նպատակը այս կէտերուն վրայ վիճաբանել չէ, թէև արդէն այդ ծրագիրներու մասին մեծ. Տնօրէնը սակայ գանգատած է. այլ մենք սա կ'ուզենք յայտնել, զի երբ Հայ երիտասարդութեան մէջ բան կարի գոհացուցիչ փափաքներ կը դիտուին ազգային վարժարաններու նկատմամբ՝ ինչու պատուարժան Տնօրէնը կարծես սանձ մը դնել ուզելով անոնց, ՔԻԶ Մ'ԱԼ ՎԱՐ ՆԱՑԻՆԷ կը պոռայ։ Ինչո՞ւ վար նայինք։ միթէ կա՞յ ժողովուրդ մը, ազգ մը վար նայող, մանաւանդ ուսմանց նկատմամբ։ Արդէն ուսմանց և յառաջադիմութեան օգտին և կարևորութեան գիտակցութիւնը ընդհանրացած է մեր մէջ. արդէն այս նպատակին ծառայելու միջոցներ չեն պակսիր մեզ, արդէն մեր ազգ. արկղը ընդարձակ հասոյթներ ունի, որոնցմէ փոքրիկ մաս մը մեր ազգ. վարժարաններու յատկացուած է, ուրեմն ինչո՞ւ այդ հասոյթները աւելի օգտաւէտ նպատակի մը սահմանելու չ'աշխատինք, ինչո՞ւ չխորհինք զանոնք աւելի արդիւնաւոր բնելու միջոցներ, ինչո՞ւ չվանանք մեր ազգ. վարժարաններու վիճակը բարելաւել, և բաւականանանք ներկայ վիճակէն ՔԻԶ Մ'ԱԼ ՎԱՐ ՆԱՑԻՆԷ ըսելով։

Կան մարդեր որ թէ մտօք, թէ կարողութեամբ թէ գործով և թէ փափաքով սահմանափակ են, ուստի միշտ գոհ կը թողուին իրենց վիճակէն, և կ'ատեն, կորհամարհեն ամենաթեթև շարժում մը, փոփոխութիւն մը. ահա այդ կարգի անձերու յատուկ է վար նայիլ՝ և ոչ թէ ուշիմ Տնօրէնի մը, որ միանգամայն խմբագրութեան պաշտօն և գաւառիս Երեսփոխանական ժողովոյ մէջ ատեան ունի։ Թէև կը գտնուին երբեմն անձի մը վրայ կրկնակի պաշտօններ՝ որոնք իրարու ներհակ պարտաւորութիւններ կը դնեն իր վրայ, սակայն վարժարանի տնօրէնութիւն, խմբագրութիւն և երեսփոխանութիւն՝ այնպիսի պաշտօններ են, որ միահոգի կը պահանջեն դպրոցական յառաջադիմութիւն։

Բայց տեսչին տարօրինակ արտայայտութիւնն այն տեսն առաւել զարմանք կ'ազդէ մեզ՝ երբ դիտենք թէ խմբագրական պաշտօնին մէջ ինչ հաղուադիւտ աշխոյժ և եռանդ ցոյց կուտայ։ Սուտգիւ կը տեսնենք որ երբեմն այս կը հարուածէ, երբեմն այն կ'ընդհարէ, հոս ամեն ինչ վիր ի վայր կը յուզէ, հոն ամենէն խորին խաւերը կը խուզարկէ, օր մը մէկին կրծքը կ'որոնէ, օր մը ալ միւսին աստուածաբանութիւնը կը քրքրէ. այսօր ատոր թուքին հետ կը խաղայ, վաղն անոր փիլոնին հետ. մերթ մէկուն լեզուն կը չափէ, մերթ միւսին հասակն ու գլխարկը. վերջապէս ամեն ինչ կը գիտէ, կը գնէ, կը քննէ և եթէ ոչ ստէպ ըստ ճշմարտութեան՝ գէթ ըստ հաճոյս վճիռ մը կ'արձակէ։ Հայ գրականութեան մէջ միահեծան տէր, իշխան, վեհապետ, ինքնակալ կը կարծէ ինքզինքը այն օրէն ի վեր՝ ուր Մ'ԷԼԷ և Սբէմ-ոէ սրամէտ դաշոյնը իր պատեանը մըտաւ. աներկիւղ անվկանդ ձախ կը յարձակի, ամ կը զարնէ, այս կը հեգնէ այն կը մշտէ, վարդապետ, եպիսկոպոս, պատրիարք կաթուղիկոս ինչպէս նաև վարչութիւն, ժողով և սինհոդ միահամուռ կը քամահրէ. առաջինները գործիք կրկոչէ, միւսները վատեր, մին դաւադիր պ-ունէր հակառակորդի մը դէմ, միւսը թոյլ և ծոյլ իր պաշտօնավարութեան մէջ, և ազգ. ամեն զեղծումներու դէմ կը արդոլի, կը բարբոքի, կը դղրդի, հրալեռ մը որ կրակ ու բոց կը ցայտէ։

Կարծես անսանձ առիւծ մէ՝ որ կը գոռայ, կը մռնչէ, և մինչ մէկ թմբոլ ազգ. պաշտօնեայներ և մարմիններ կուզէ ճզմել, միւսով ոչ միայն Պալաժենեան կը սպառնայ բզքտել՝ այլ մինչև իսկ անոր հեղինակն հիւսիսային ահեղ պետութիւնը. բայց առանց իր պատրանքը յայտնելու կրկին կը փարի ազգ. վարչական մարմիններու, ուստի աստ կաթուղիկոսական Ցանձնաժողովը կը պարսաւէ, անդ անոր համակրելի նախագահը կը դարձնէ. տեղ մը պատգամաւորները կ'ամբաստանէ, ուրիշ տեղ մը ԸՆԾՐԵԱԼԸ կը զրպարտէ. հոս անոր պաշտօնը կը մեղադրէ, և հոն մինչև իսկ անոր բարեկամներու կիներն ու աղջիկներն դատակից կրկոչէ. և եթէ երբեմն կը յայտնի ինչպէս սրտին զգացումները՝ նոյնպէս և ներքին խորհուրդները ծածկել, գրեթէ երբէք չկրնար իր չարաղուշակ ժպիտը սրբել։

Ահա այս է ամենէն զարմանալի և անմեկնելի կէտը զի այս հրաշէկ խմբագիրը միևնոյն պահուն կը մտքի, կը սրտի ուրիշի մը առջև, որու երկիւղածին կը ծռի նախ աչը համբուրելու համար և ապա քղանցքը գլխիկոր։ Ճիշդ միևնոյն անվրդով և հեգնամիտ միջոցին կը ստորագրէ ակնկոր անմոռանալի ՑԱՑՏԱԳԻՐ մը, որու 23 գործառնութեանց մէջ կը մուցուի յիշատակել 8000 լիրայի պարտք մը, և որ առաջելն է, երբ քիչէն իր հսկողութեան յանձնուած վարժարանները մանէ՝ միևնոյն պաղարիւն և սրբած վիճակին մէջ։ ՔԻԶ Մ'ԱԼ ՎԱՐ ՆԱՑԻՆԷ կը դոչէ։ թէև ազգ. ամեն խնդիրներու նկատմամբ ինք սոսկը է ինչպէս որ տեսանք միշտ դէպի վեր, դէպ յառաջ, դէպի բարձրերը նայելու։

ՎՌԱՄ

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐ

Շ-ԽՈՒՍԱՓՈՒԹԻՒՆ

Թմբեն աւարտելուց յետոյ ես բարձրացայ վեր՝ տանիքը։ Այդ ժամին ես տաքուր օդ էի ուզում շնչել և թեթևութեան պտոյտ ունենալ։ Անցաւ քանի մի վայրկեան։ Հանեցի գրպանիցս մի ծխախոտ և վառելով այն՝ սկսայ ծխել։ Փոքր ինչ ժամանակից յետոյ հեռուից նկատեցի օրիորդ Արուսեակին՝ որ սանդուխներով բարձրանում էր տանիքը։ Նէ ինձ նկատեց։ Ես ձեռքիս մէջ՝ խաչեմ տեսնում իրեն։ իմանալու համար՝ արդեօք ինքը կը դար դէպ իմ կողմը, և հեռատան նայելով սկսեցի դանդաղ գնացքով մօտենալ շրջենաւի ադին։

—Ինչի՞ վրայ էք մտածում, պարոն Ռուբէնենց։

Ես զարմացմամբ դարձայ և Ներան տեսնելով իմ աչքերս՝ զգացի որ կարմրեցայ, որովհետև արած բանս չինծու էր։

— Ինչ ասացիք, օրիո՛րդ, հարցրի անարձակ ձայնով։

— Հարցրի, ինչի՞ վրայ էք մտածում, ասաց նէ, անոպատակ զգալով իր հայեացքը լուսնով լուսաւորուած ծովի վրայ։

— Ինչի՞ վրայ էի մտածում. . . ։ Ես մտածում էի թէ՝ արդեօք ինչ կը լիներ, եթէ ալիները յարձակուէին շրջենաւի վրէն, ծածկէին նորա կողերն ու տանիքն իրենց սպիտակ փրփրով։ Իսկ յետոյ հասկացայ մտքերիս լիակատար ոչնչութիւնը և խորհիլը թողի։

Զայնն լուրջ էր ու հատատ, ձեւատատ։—անհամապատասխան խօսքերիս իմաստին։

— Ա՜հ, պարոն Ռուբէնենց, ես կարծում էի դուք փոխուած էք։ Այնենին ոչ, դուք դարձեալ նոյնչա՛ն էք և նէ թեթև ժպտաց ուսերուն յանքերի տակից նայեց ինձ։

— Թերե՛ւս, պատասխանեցի ես՝ ուսերս վեր քաշելով։

Նէ կարճատև զարմացմամբ նայեց ինձ և խօսքը փոխելով՝ մեղմ ձայնով ասաց։

— Ինչ սիրուն երեկոյ է, այնպէս չէ՞. . . ։

— Այո՛, բաւական։ Մենք գիտում էինք բնութիւնը։ Արդարև, գեղեցիկ երեկոյ էր։ Երկինքը չքեղ էր և լուսինն իր աղօտալոյս ճառագայթները սփռած էր ծովի երեսին։ Թուում էր, այդ ճաճանչները զգալով պաղ մարմին դողդոջուելին և թաղուում կոհակների մէջ. իսկ փոքր ինչ յետոյ՝ դուրս ելնելով՝ դարձեալ պայծառ բռնում նոցա հետ։

Ցովի երեսին՝ սկսած լուսնի տակից մինչև չոգենաւ՝ արծաթափայլ գիծերը չոչղողում էին, նախ պայծառ ու երկայն, քանի գալով մոտենում էին ու կարճանում մինչև չոգենաւի ազին։ Ասաղները ցրուած երկնի վրայ, մերթ մարելով, մերթ փառաւորելով, կարծես իրար աչով էին անում։ Փոքր քամին ապատորէն վազվզում էր ջրի ընդարձակ դաշտի վրայից՝ անհանգստացնելով մանր ալիքներին, որոնք ընկած միմեանց հաւ՝ աշխատում էին մէկը միսին բռնել և չէին յաջողում։ Եղանակը մեղմ էր։ Անապատեան խաղաղութիւնը տիրել էր ամբողջ տարածութեանը, միայն չոգենաւին գարնուզ ալիների շառաչիւններն էին լսելի, միայն նոքա էին խանգարում բնութեան անուշ և դուրալի նիզը։

Օտիրդ Արուսեակը յենուեցաւ տանիքի շրջանակի վրայ՝ դէմքն ուղղած դէպի լուսնի կողմը։ Ես ակամայ հետևեցի այդ օրինակին։

— Ինչ տրտում էք երևում դուք հիմա և կարծես թէ՝ չէք ուզում խօսալ։ Մի՞թէ այսպէս շուտ պիտի հասնէին մեր խօսքերը և այսպէս կարճատև պիտի լինէր մեր ուրախութիւնն այնքան երկարատև ժամանակից յետ։ Ո՛չ, չէ՛, մենք պիտի տակտին ձիգ ժամերով խօսակցինք իրար հետ։ Սխալ վազը մեր հրաժեշտն է։ վերջացրեց նէ տխուր ձայնով։ Ես շարժուած էի։ Նախատինք ինձի, մտածեցի միևնոյն ժամանակ։

— Ներեցէ՛ք, օրիորդ Արուսեակ, ներեցէ՛ք։

— Ինչո՞ւ համար էք ներողութիւն խնդրում, իմ խօսքն այն է՝ որ ես չեմ ուզում ձեզ տխուր տեսնել։

— Չէ՛ք ուզում։

— Մի՞թէ զարմանալի է ձեզի, Պ. Ռուբէնենց, եթէ ես չուզենամ ձեր տրամութիւնը տեսնել, արտասանեց նէ լալական ձայնով և դէմքը շրջելով իմ կողմն՝ հանդարտ ու խորին հայեաց գցեց վրէս։

Նէ գեղեցիկ էր և արժանի ամեն մի գովասերութեան։ Եթէ վերտին մի բոպէ շարունակուէր ներա հայեացքն՝ ես չէի համբերել, ես կ'ընկնէի ներա ոտների առջև։

— Օրիո՛րդ, ասացի ես ցածր ու վրդոված ձայնով—օրիո՛րդ, մի՞թէ յիշելով մեր անցեալը՝ դուք ինձ չէ՞ք ատում։

— Ինչո՞ւ։

— Որովհետև այն անցեալը՝ ձեզի շատ յուսահատութիւնների պատճառ եղաւ, որի ազբիւրը ես էի։

Նէ թեթև կամրեց ու վեր թռաւ։

— Հանգիստ եղէք և պաղարիւն խօսեցէք անցեալի մասին։ Դուք ինքներդ արդէն փոքր ինչ առաջատում էիք թէ՝ պիտի խօսել, որովհետև վազը ես թողնելու եմ ձեզ։ Այո՛ վազը և այսպէս շուտ։

— Եւ այսպէս շուտ։ ակամայ տխրագին ձայնով կրկնեց նէ իմ եանից։

— Այո։ չարունակուէի ես։— Սորանից երեք տարի առաջ ես ձեզ սիրում էի, այս յայտնի էր ձեզի և դուք էլ ինձ բաղդաւորացնում էիք ձեր սիրով։ Սակայն, աւա՜ղ, երջանկութիւններն, ուրախութիւններն արդէն միշտ վաղանցուկ են, իսկ դժբաղդութիւնները, տրտմութիւնները, ցաւերն անջնջելի հետք են թողնում մարդուս թէ կեանքի և թէ սրտի խորերում։ Այն ժամանակները ձեր հայրը վախճանեցաւ, դուք մեկնեցիք Ս. քաղաքից Բաթում ուր ձեր մեծ մօր եղբայրը ծառայութեան մէջ էր։ Ցիշո՞ւմ էք արդեօք մեր վեր ջինհրաժեշտը։

— Ո՛, բաւական է, մի խօսէք։

— Ցիշո՞ւմ էք իմ աղաչումներն, իմ դառն արտասուքը՝ որ հասում էին ձեր կուրծքի վրայ։ Դուք իրա՞ւ էք, լա՞ւ է չխօսել, որովհետև հենց այն ժամանակ եղաւ մեր թէ՛ բաղդը և թէ՛ դժբաղդութիւնը։ Ես չէի համարձակուիլ ձեր ձեռն առաջարկել ընտանեկան խորին սուգի պատճառով։ Ես ձեզ լռեցի, կատարեցի ձեր խնդիրը և լռելով մաքեցի իմ սիրտը։ Սակայն ասացէք խնդրեմ, ինչ էր այն նամակը՝ որ երեք շաբաթ ձեր մեկնելուց յետոյ ես ստացայ։ Որի՞ ձեռքն էր այն գրած, որի՞ աչերն էին վազած նորա վրայով, որի՞ լուսնէն էր կրած այն թղթին, այն թղթի՞ որ ինչքան անուշ էր ինձի իր յիշողութիւններով, և սուրի ծանրագին էր բուանդակութեամբ։ Այն որի՞ նամակն էր։

— Լռեցէք խնդրեմ, չեմ դիմանում, մեղմ ձայնով աղաչեց օրիորդ Արուսեակը։

— Ինչո՞ւ լռել։ Մի՞թէ նորա համար՝ որ ես ձեզ ջերմ սիրում էի և դուք այն նամակում ինձ թղթում էիք մոռանալ ձեզի, տեսլով որ դուք ինձ արդէն մոռացութեան էք յանձնում։ Մի՞թէ նորա համար, որ ես տոկ տանջումներ կրելով՝ անգադար յիշում էի ձեզ, վրդովում իմ երիտասարդական մատաղ անփորձ սիրտը։ Մի՞թէ նորա համար, որ ես անբաղդացայ՝ մոռանալով բարեկամ, ազգական, ինքս ինձ։։։ Արդա՞ր է, ես այժմ ձեզ չեմ սիրում այնքան՝ որ կարենայի ձեզ առաջարկել իմ սիրան ու կեանքը։

— Տեսնում էք՝ որ դուք ինձ մոռացել էք։։։ ախուր ձայնով ասաց նէ։

— Մոռացել եմ, ճիշտ է, թէպէտ ոչ բաւական բուն նշանակութեամբ։ այդ գիտէ՞ք ինչ եղաւ իմ սիրան այդ ժամանակամիջոցում։։։ Նա թուլացաւ, նա տկարացաւ, նա այրուեց մեռաւ և ահա ձեզ մոռանալս դորան եմ պարտական, դորանից է՝ որ այժմ էլ ձեզ չեմ սիրում։։։ Այնպէս սրտով միթէ կարո՞ղ եմ ջերմսիրել։ Դուք էլ՝ ինձ մոռացաք, այնպէս չէ՞։։։

— Ո՞վ գիտէ, պատասխանեց նէ հաղիւ լսելի ձայնով։—է՛հ, թողնենք այդ բոլորը և խօսենք ներկայի վրայ, ապրինք ներկայի համար, վերջացրեց նէ։։։

Մենք երկար խօսում էինք։ ինչպէս ժամանակն անցնում էր՝ մտաբերելով տասն և մէկ ու կէսին։

— Ա՛խ, արդէն ուշ է, երթամ։։։

— Գնո՞ւմ էք ներքև։։։ Ուրեմն, բարի՛ ճանապարհ, օրիորդ Արուսեակ, ասացի ես դողդոջուն ձայնով—կրկին բարևներս ձերիներին։

— Ա՛խ, ես մոռացել էի ձեր երթալը։։։ Մի՛ մոռանար ինձ, պարոն Ռուբէնենց, այս խօսքերին հետևում էր մէկ աղջիկ հայեաց։

— Գնա՞ք բարև։։։ Զգիտեմ ձեր սրտում պիտի ապրիմ ես թէ՝ ոչ, բայց ձեզ ես չեմ մոռանալ։

Նէ տրտում, բայց հանդարտ ձեւով մեկնեց ինձ իւր ձեռը։ Ես ընդունեցի այն։

— Մ՛ա՛ք բարև, Պ. Ռուբէնենց։։։

— Գնա՛ք բարև։։։

— Եւ նէ հեռացաւ։։։

(Շարունակելի) ԼԵՌՆԵՆՑ

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

Ինչպէս մեր անցեալ թիւերէն մէջն մէջ ծանուցած էինք թէ Արմենակ էֆէնտի Կոստանեան քաղաքիս արտաքին յարաբերութեանց դիւանի տնօրէն անուանուած էր, սոյն պաշտօնակոչման հրամանագիրն հասած ըլլալով, անցեալ երկուշաբթի օրէն սկսած է վերջնապէս այդ աթոռը դրաւելու։

—

Մաղնիսայի կառավարիչ Սիրուրի էֆէնտի, որոյ քանի մ'ամսեն ի վեր քաղաքս օգտակարութեան եկած ըլլալն իմացուցած էինք։ երկուշաբթի օր Մաղնիսա վերադարձաւ, շինութեան ձեռնարկեալ տեղւոյն հիւանդանոցի աշխատութիւնները փութացնելու և ուրիշ քանի մը կարեւոր գործերու համար։

—

Զօրապետ Սալիհ փաշա կիրակի առաւօտ Այտին ուղևորեցաւ։

—

Անցեալ գիշեր ժամը ութին ատենները, նաւահանգիստս մէջ բանող չոգենաւներէն Զէյնէպ նաւը Կէոր Թէյէ նաւին ընդհարեցաւ։ Մարդիկ կը Քշաւէ անոր։ Մէջի օդեւորք սարսափահար կը լլան թէէս։ բայց բարեբաղդաբար որ և է անձի մը մահ չը պատահիր։

Հիճազի վիլայէթին նորընտիր տէֆթէրտար հաճի Տէֆիկ էֆէնտի երկուշաբթի օր մեկնեցաւ իր պաշտօնատեղին։

—

Երուսաղէմի կարավարիչ Բէուֆ փաշա շաբաթ օր քաղաքս եկաւ։ Պօլսէն և մինեւնոյն օրը կրկին վերադարձաւ իր պաշտօնատեղին։

—

Կէօրտէսի Մալ Միւտիրի Հագգը էֆէնտի կառավարութեան դանձէն 400 հազար դահեկանէն աւելի դումար մ'իր վրայ անցուցած և Պոլիս փախած ըլլալով, այդ քաղքին մէջ ոստիկանութեան կողմէ կը բռնուի և քաղաքս կը ղրկուի։ Հագգը էֆէնտի հարցաքննութեան կ'ենթարկուի սեղոյս տէֆթէրտար պէյին կողմանէ։ Ցիշեալ գումարին մէկ մասը կարելի պիտի ըլլայ կառավարութեան գանձուն հատուցանել, Մալ Միւտիրին քանի մը պարտապաններէն և երաշխաւորներէն գանձուելով։

—

Տաճիկ անհատ մը կնոջը որդեծնութեան միջոցին՝ հետն անդբիտարար վարուելով, խեղճ կինը կը մեռնի։

—

Քարթան Անարէա աւաղակապետին դատաստանը տակաւին կը շարունակէ։ Դատը վերջանալն գտած տեսն իւր բոլոր մանրամասնութեամբ պիտի ծանօթացնենք մեր ընթերցողաց։

—

Փէթրէթէ Ռէֆոռմ իտալական մարտանաւն երկուշաբթի օր մեկնեցաւ Նաւահանգիստէս։

—

Շաբաթ օր առաջին անգամն ըլլալով աւստրիական չոգենաւով Թրիէսթէ ղրկուեցաւ այս տարուան սուլթանին չամիչն։ Այսօր ես անգլիական չոգենաւով Լանտոն կը ղրկուի հարիւր կենդինարի չափ։

—

Ցոչայի դաշտագամբ էքսկեռագրէ տեղւոյս կառավարութեան թէ։ յիշեալ քաղքի կառավարական պալատն ինչպէս նաեւ նաւամատոյցին եղերքի քարայատակը շինուելիք են։

—

Տեղւոյս ծխախոտի մենաւաճառի գործարանին քնդհանուր տնօրէն Պ. Շերէր, շաբաթ գիշեր ժամը 9ին միջոցներն Ինկիլիզ Իսկէլէսի կոչուած փողոցէն անցած ատեն մարդ մը վրան յարձակելով դաշոյնով կը զարնէ ձախ կողմէն։ Անցորդները տեսնելով վիրաւորը կը փոխադրեն մերձակայ Ֆոթիատիի պանդոկը։ Կըսուի թէ այս չարադործութեան շարժառիթը վրէժխնդրութիւն մ'է։ Մարդասպանը թէեւ նոյն ժամուն կը յաջողի փախչիլ, բայց վիրաւորին տուած ծանօթութեանց վրայ, ոստիկանք կը դիտեն զինքը։ Զիքուտիա թաղն իր տանը մէջ։ Մարդասպանը կը կոչուի Թրիանտաֆիլի։ Բժշկաց ըսածին նայելով Պ. Շէրէրի վիրքը մահու վտանգ չը սպառնար։

—

Մարտիրոս մէջ բոլէրայէն մեռած են՝ օգոստոս 2ին 15, 3ին նոյնպէս 15, 4ին 23 և 5ին 7 հոգի։ Թուլոնի մէջ 2ին 5, 3ին 1, 4ին 4 և 5ին 3 հոգի։

ՆԵՐՍԷՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔ

Դառն ցաւ կը զգանք հետևեալ տողերը կարդալով օգոստոս 4ին Էտրէրէն մէջ։ «Անկեղծ ցաւ կը զգանք իմանալով թէ Ամենապատիւ Ներսէս Պատրիարքի վիճակն օրըստօրէ կը ծանրանայ։ Հիւանդը չափազանց տկար է և իր վիճակը մերթ ընդ մերթ անհանգստութիւն կը պատճառէ իր բժշկաց։ Կը յուսացուի սակայն որ առ ինքն եղած անխոնջ խնամոց շնորհիւ պիտի կրնայ անցունել զինքը գրաւող այդ նոր տագնապը։»

ՇՐՋԱՌԵՐԱԿԱՆ

Պ.

Հանդուցեալ Սարգիս Մարութեանի որդիք Կոստան, Յովհաննէս, Գէորգ և Վահան Մարութեանք պատիւ ունին ծանուցանել ձեզ թէ այսօրուընէ սկսեալ վաճառականութեան նոր տուն մը հաստատած են. վաճառատան բոլոր գործոց համար պիտի ստորագրէ Գէորգ Մարութեան հետևեալ ստորագրութեամբ

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

25 Յուլիս 1884

SMYRNA AND CASSABA RAILWAY

ՓԱՄԱՊԱՅԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ՏՕՆ Ս. ՊԱՆԹԱԼԷՈՆԻ ԵՒ ՓԱՄԱԻՈՅ

ԱԼԱՇԷՀԻՐ

Ուրբաթ 3 և Շաբաթ 9 Օգոստոս 1884

Ուղեւորութեան տոմսակներ պիտի տրուին Ալաշէհիրի համար

Օգոստոս 6ին Թբէն–Բօրէ կառաքսուքով երթալու, իսկ 7ին պիտի տրուին Թբէն–Էֆէ–Բօրէ կառաքսուքով երթալու համար առաւօտեան ժամը 9 ու կէսին։

—

Տոմսակները վերադարձի համար ընդունելի են Թբէն–Բօրէով Ուրբաթ օր Օգոստոս 8ին և Շաբաթ օր 9ին, կամ Թբէն–Էֆէ–Բօրէով Կիրակի օր Օգոստոս 10ին կէսօրէն վերջ ժամ. 2 35։

—

ԳԻՆ ՏՈՄՍԱԿՍՑ ԵՐԹ ԵՒ ԴԱՐՁ

Առաջին կարգ 55, երկրորդ կարգ 40 և Երրորդ կարգ 30 ղրուշ։

—

Տոմսակներն անձնական ըլլալով, չեն կրնար ոչ ուրիշին ծախուիլ ո՛չ ալ նուիրուիլ։

DOUCHES

ՏՈՒԵ

Կը ծանուցուի հասարակութեան թէ, Եւրոպական Քաղինօյին դէմ Ճարճի Լիզարաթի սափրիչի խանութին եռանի սրահին մէջ Տուշ հաստատուած է։ Ուզողը կրնայ բաժանորդ գրուիլ ամիսը 2 1/2 մէճիտ վճարելով։ Խանութը բաց է առաւօտեան ժամը 5 1/2էն մինչև երեկոյեան ժամ 9ը։

SMYRNA AND CASSABA RAILWAY

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳԻԾ

ԿԱՌՈՒՂԻՆ ԿԸ ՄԵԿՆԻ

ԻԶՄԻՐԷՆ ԱԼԱՇԷՀԻՐ

Կը մեկնի Իզմիրէն		Կ. Ա. 8 30.	Կ. Ե. 3 35.
Կը հասնի Մէնէմէն		» 9 38.	» 4 44.
» Մաղնիսա		» 10 53.	» 6 —
Կը մեկնի Մաղնիսայէն	Ղասապա	» 11 54.	
» Սալէհլի		» 1 17.	
» Ալաշէհիր		» 2 38.	

ԱԼԱՇԷՀԻՐԷՆ ԻԶՄԻՐ

Կը թողու Ալաշէհիր		Կ. Ա. 12 —	Կ. Ա.
» Սալէհլի		» 1 20	
» Ղասապա		» 2 42	
» Մաղնիսա		» 3 40	8 30
» Մէնէմէն		» 4 57	9 50
Կը հասնի Իզմիր		» 6 5	11 —

B. DIOGENIS & C°

Վ. ՏԻՕԵԷՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՃԱՌԱՀԱՆԴԷՍ

ԱՄՈՒԱՆ ԵՂԱՆԱԿԻ ՆՈՐՈՒԶԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՆԻՒԹՈՑ

Սկսեալ Հէնէլբրի, 19/1 Մայիս 1884

ԿԱՆԱՆՑ ԴՈՄԹԻՄՆԵՐու, ՌՕՊԱՆԵՐու և ՏՂՈՑ ՀԱԳՈՒՍՑՆԵՐու համար ժամանակներով ամենէ նոր տեսակ ՄԵՏԱԲԵՆԱՑ, ԲԸՐԴԵՂԷՆ և ԲԱՄԲԱԿԵՂԷՆ ՍԹՕՖԱՆԵՐ, ինչպէս նաեւ զանազան տեսակ ՖԱՆԹԱԶԻԱՅԻ ՀԻՒՄԿԷՆՆԵՐ, ի վաճառ հանուած են։

Ամենանոր և ամեն տեսակ ձեւերով ՓԵՂՈՅՐՆԵՐ կանանց, փոքրիկ աղջկանց և փոքր տղոց համար։

Տանձէլաններու, տաղնապդործութեանց, երիզներու, ժապաւէններու, ծաղիկներու և փետուրներու, քօրսէներու, վզնոցներու, փողկապներու, ձեռնոցներու, հովհարներու, հովանոցներու և այլն և այլն կատարեալ և բաղմազան տեսակներ։

Վերջապէս նուրբ ճաշակի յարմար նիւթերու առատ զանազանութիւն մը։

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԿԵՐՊՈՎ, ԱԺԱՆ ԴԻՆԵՐՈՎ

Կը գտնուին յիշեալ ընդարձակ վաճառատանց մէջ

ԱՐԾԱԹ ՄԷՃԻՏԻՅԷՆ ՀՅ ՂՐՈՒՇԻ ՀԱՇԻՒՈՎ

Իզմիր 19/1 Մայիս 1884

ՍԷՐ

ԿԱՄ ԽՆԱՁԱՆՑՈՒԹԻՒՆ ՍԻՐՈՅ

Սիրոյ մէջ կարեւոր երկրորդ կարգի նկատողութիւնք հոգեկան յատկութիւններն են։ Հոս պիտի տեսնենք որ մարդուն մէջ սրտին և բնաւորութեան յատկութիւններն են որք կինը կը յանկուցանեն, վասնզի այդ յատկութիւնք տղան հօրմէն կը ստանայ։ Ամեն բանէ առաջ հաստատուն կամքը, վճռողական բնաւորութիւնն ու քաջասրտութիւնը կարելի է նաև ուղղամտութիւնն ու բարեսրտութիւն ալ են որք կինը կը շահին։ Ընդհակառակն իմացական յատկութիւնք կնոջ վրայ երբէք ուղղակի և բնազդային ներգործութիւն մը չեն կրնար ընել, վասնզի հայրը չփոխադրէր զանոնք իր զաւակին։ Կոչտութիւն ու բրտութիւնը քիչ փոյթ է կնոջ համար։ մոքի գերագոյն զօրութիւն մը, հանճար մը յաճախ աննպաստ զօրութիւն մ'ունի կնոջ մօտ։ Այսպէս շատ անգամ կը տեսնուի տգեղ, կոպիտ ու կոշտ մարդ մը՝ որ կանանց քով իր բարեկազմ, հանճարեղ և հաճելի մարդումը տեղ կ'անցնի։ Կրտեսնուին նաև այնպիսի ամուսնութիւնք՝ որք կը լլան կամաւ մտաւորական կարողութեան տեսակէտով երկու աննման, անհամեմատ անձանց մէջ։ Այրն օրինակի համար վայրագ մարմնեղ և բթամիտ մ'է մինչդեռ կինը գողարիկ, զգայուն, նրբամիտ, կրթեալ և ճաշակալի է, և կամ թէ այրն ուսեալ, գիտուն, հանճարեղ, իսկ կինը անմիտ, տխմար մ'է և այլն։

Ասոր պատճառն այն է որ, նախիշխող նկատառութիւնք հոս իմացականին հետ առընչութիւն մը չունին և լոկ բնազդման կը յարաբերին։ Ամուսնութեան մէջ նկատի առնուածը իմաստնալից բանակցութիւն ունենալը չէ, այլ զաւակ ստեղծելը։ Ամուսնութիւնը սրտի կապ մ'է և ոչ գլուխի։ Երբ կին մը խոստովանի և հաստատէ թէ հրապարուած է այս ինչ մարդուն խելքին ուստի կուզէ ամուսնանալ անոր հետ ունայն և ծիծաղելի յաւակնութիւն մ'է այդ։— Մարդերն ընդհակառակն, բնազդային սիրոյ մէջ, կնոջ բնաւորութեան յատկութիւնները չեն փնտռէր։ Ասոր համար է որ այնքան Սոկրատներ գտած են իրենց Ֆանթիփէները, օրինակի համար Շէյքսպիր Անլէր Տուրէր, Պայրըն և այլն։ Բայց մտաւորական յատկութիւնք մեծ ազդեցութիւն մ'ունին հոս, վասնզի ասոնք մայրէն կը փոխանցին. այսու հանդերձ իրենց այս ազդեցութիւնը նուազ զօրաւոր է քան մարմնային դեղեցկութեան ազդեցութիւնը, որ աւելի ուղղակի կերպով կը ներգործէ աւելի էական կէտերու վրայ։ Կը պատահի սակայն որ երբեմն մայրեր այս մտաւորական ազդեցութեամբ կրթեալ, իրենց աղջկան կ'ուսուցանեն դեղարուեստներ, լեզուներ և այլն, զանոնք իրենց ապագայ ամուսնոց հրապուրելի ընելու համար, ուստի կուզեն զարգացնել մտաւորական կարողութիւնն արուեստական միջոցներով, այնպէս որ իշարկին կուզեն կուրծքին մատուանքն ընդարձակել։—

Լաւ ուշադրութիւն ընենք որ այս տեղ խնդիրը լոկ բնազդային կամ բոլորովին անմիջական ձգտումին վրայ է, ձգտում որ միայն սիրոյ ճշմարիտ կրից ծնունդ առուցն է։ Թո՛ղ խելացի և ուսեալ կին մը գնահատէ մարդու մ'իմացականութիւնն ու միտքը։ Թո՛ղ բանացի և մտախոհ մարդ մը իր նշանածին բնաւորութիւնն ըդայ և արեւորութիւն տայ անոր, բնաւ վերաբերութիւն չունին այդ պարագայք այս խնդրոյ մէջ։ Ամուսնութեան մէջ բանաւորութիւնն այս կերպով կը գործէ, երբ այդ բանաւորութիւնն է որ ամուսին մը կընտրէ, բայց յուզեալ սէրն իսպառ հեռի է այդ ընտրութենէն և այդ սէրն է որոյ վրայ կը դառնայ մեր խօսքը։

Մինչև ցարդ միմիայն բացարձակ այսինքն ընդհանուր արդիւնք մ'ունեցող նկատողութեանց վրայ խօսեցանք, կանցնինք այժմ վերաբերական նկատողութեանց վրայ, որք անհատական են, վասնզի այս կէտին մէջ նպատակ է տեսակին արդէն խանդարած տիպարն ուղղել, սրբագրել անոր չեղութիւնները, տիպար՝ զոր ընտրող անձն արդէն ունի իր վրայ, և ապա այս կերպով՝ այդ տիպարին զուտ մի ներկայացումը առաջ բերել։ Անշուշտ անձնիւր ոք կը ցանկայ ունենալ զոր ինչ չունի։ Անհատական ընտրութիւնը, որ կը կայանայ բոլորովին վերաբերական այս նկատողութեանց մէջ, աւելի լաւ սահմանաւորուած, աւելի որոշուած է քան այն ընտրութիւնը՝ որ բացարձակ նկատողութեանց կը պատկանի։ Այս վերաբերական կամ յարաբերական նկատողութիւններէն է որ առհասարակ յուզեալ սէրը ծագումն կառնու, մինչդեռ հասարակ և վաղանցուկ սէրերը բացարձակ նկատողութիւններէ առաջնորդուած են միայն։ Միշտ կանոնաւոր և կատարեալ գեղեցկութիւնը չէ որ անհնարին սէրը կը բոցավառէ։ Ճշմարտապէս բաբնկեալ սիրոյ մը համար պայման մը հարկաւոր է զոր ուրիշ կերպով չենք կարող բացատրել եթէ ոչ քիմիաբանութենէն փոխառեալ այլաբանութեամբ մը։ Երկու անձինք կը պարտին, գիրար հաւասարել, ինչպէս որ թթու մը և ալքալի մը չէզոք և միակ աղ մը կը կազմեն։ Ամեն սեռական կազմուած անկատար կազմուած մ'է անկատարութիւնը կը զանազանի անհատից համեմատ։ Երկու սեռից մէջ ալ, անձնիւր էակ ամբողջին մէկ անկատար և թերի մասն է։ Բայց այդ մասը կրնայ աւելի կամ նուազ նշանաւոր ըլլալ, բնութեանց համեմատ։ Այսպէս անձիւր անհատ իր բնութիւնը, այսինքն բնական կատարելագործիչը կը դտնէ միւս սեռին մէկ անհատին մէջ, որ կերպով մը կը ներկայէ կատարեալ տիպարին անհրաժեշտ կոտորակը, որ կաւարտէ և կը հաւասարէ իր թերութիւնները և կ'արտադրէ մարդկային կատարեալ տիպար մը՝ ծնելիք նոր անհատին մէջ, քանզի միշտ այս ապագայ էակին կազմութեան կը յանգի անդադար ամեն ինչ։ Բնախօսք դիտեն որ թէ՝ մարդուն և թէ՝ կնոջ մէջ սեռականութիւնն անթուելի աստիճաններ ունի։—

Երկու անհատից իրարմով խառնուրդ մ'ըլլալուն համար, հարկաւոր է որ այսինքն մարդուն սեռականութեան որոշեալ աստիճանն ճշդիւ համապատասխանէ այս ինչ կնոջ սեռականութեան աստիճանին, որպէսզի այս երկու մասնական անօրինութիւնք մին զմիւսը լրացուցանեն։

Այս է պատճառ որ ամենէ առնական մարդն ամենէ կատարեալ կինը կը փնտռէ, և փոխադարձաբար։ Սիրողք բնազդմամբ կը չափեն երկուստեք հարկաւոր եղող այս համեմատական մասը, և այս անդիտակից հաշիւը միւս նկատողութեանց հետ միասին բոլոր յուզեալ և բոցավառեալ սիրոյ խորը կը դանուի։

Շոբենհաուէր

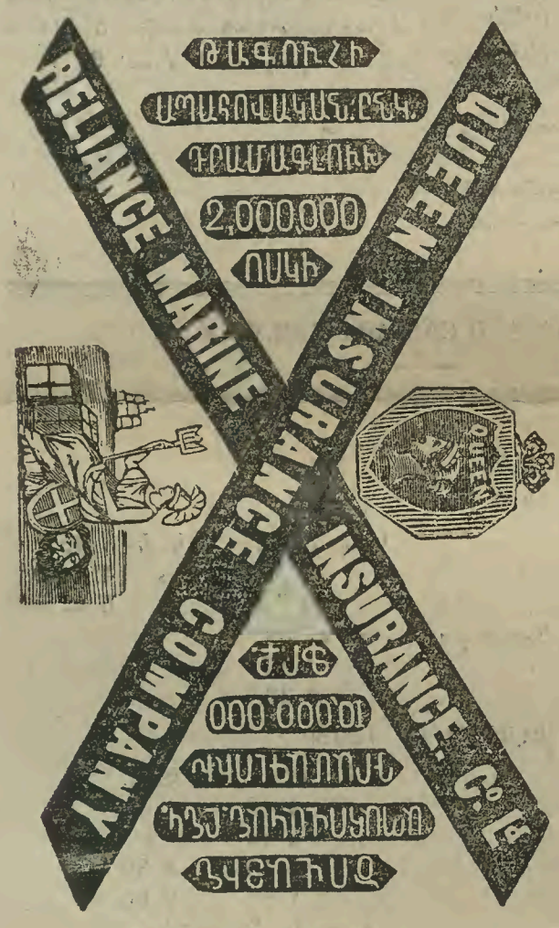

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ.

Հօր Ս. Ս. Կոզմոյ

Ապահովել ուզողները պէտք է դիմեն Պ. Ց. Կ. ՀԻՄՆԵԱՆ, Լուսաւորչի Դպրոցի դիմաց մայրական։

THE LONDON PHARMACY

ԴԵՂԱՐԱՆ ԼՕՆՏՕՆ

Ա. ՄՈՒՐ ԵՒ ԸՆԿ.

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵՒ ՕՏԱՐ ՔԻՄԻԱԳՈՐԾՔ

Ի ԶՄԻՒՌՆԻԱ;

MOORE'S — Eau de Jouvence (Dorée)։ Պարզ ջրոյ պէս անմեղ հեղուկ մի։ Այս հեղանիւթին գործածութեան մագերը ասիճանաբար այնպիսի ոսկեգոյն խարտեշութիւն մի կը ստանան որոյ վերայ սիրելիքերաբար կ'ըսքանչացուի։

MOORE'S — Chilblain Linment։ անվրէպ բուժում ուռեցներու։

MOORE'S — Chilblain Salve։— խոցոտած ուռեցներու համար։

MOORE'S.— «Perfected» Huile de Foie de orue avec extrait de «Malt» Այս ձկան իւղն ալ ամենակատարեալ դեղ և սնունդ է գիրնալու համար, գործածելու եղանակը և համը խիստ հաճելի և օգտակար է և արդիւնքն ալ զօրաւոր։ Այս ձկան իւղը Նորվէգիոյ Մօրինա ձկան լեարդի իւղին 0)0ին 50 ծանրութիւնը կը պարունակէ, իւր ներգործութիւնը ուղղակի դնդերային մանրաթելից վրայ կ'ազդէ։

MOORE'S.— «Perfected» Huile de Foie de Morue au proto-Iodure de Fer։ Այս ձկան եիւղը վճիտ և անայլայլելի է ընդդէմ Ռոկրածէսութեան Rachitisme խոլադաղութեան scrofule և մորթային արտաբխութեանց անհրաժեշտ դեղ է հիւանդութենէ նոր ելլողներուն և տկարակազմ մանկանց համար։

MOORE'S — Glycerine and Honey Jelly։ Ձեռները, երեսը և մանաւանդ մորթը կակուղցնելու և տաքէն ու հովէն առթուած տմեն կերպ արիւնայուզութիւնները անհետացնելու։

Տօք. Էկիզիէի irrigateurs։ Ամերիկայի շէրիկներ Seringues. Փորրիկ (portatves) կանթեղք «բիբրոտ ֆինոյ։ Ամեն տեսակ դարձիներ և ջերմաչափներ։ Զանազան տեսակ խոզանակներ (ֆրչա)։ Բժշկական և վիրաբուժական (ճէրահ) գործիքներ։ Ելեկտրական մեքենաներ։ Անգղիական ամենանուրբ դանակեղեններ couteller'e)։ Վիքի Սկովտիական և Անգլիական։ Ռում, Բորդոյ գինի, Շէրի, Մատերա։ Մալակա։ Գլարէթ և Զայ և Ֆաքաս խիստ ընտիր։ Անգղիական Հօուարտ Ֆինինեցին միակ «բէբ։էրոս։ Filtres (ֆիլտրէ) առաքնին գործածութեան համար։ Կովու թարախէ մաքուր պատուաստ (ոչը) vaccin կը գտնուի Լոնտոնոյ էն ամեն չաբաթ։ Հանքային ջուրեր ամեն երկիրներէ կընդունուին և ամեն ամիս կ'նորոգուին։

Ընդհանուր պահեստատեղի

Լոնտոնական դեղարան

Ա. ՄՈՒՐ ԵՒ ԸՆԿ.

Անկիլիացի քիմիագործք ի Զմիւռնիա

THE

LIVERPOOL & LONDON & GLOBE

INSURANCE COMPANY

ԼԻՎԸՐՊՈՒԼ և ԼՕՆՏՕՆ և ԿԼՕԳ

ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Աշխարհիս դէմ ապահովական ընկերութիւն

ՄԵԾԱԳՈՅՆԸ

Դրամագլուխ ի պատրաստի 6,679,175 Մթր. ոսկի

1881 տարեկան հասոյթ 1,632,484 » »

Ընկերութիւնը հիմնուելէն ի վեր վճարած կորուստը

17,742,921

Անհոգ պատասխանատուութիւն բաժնեկիրներու

—o—

Այս ընկերութիւնը կապահովէ հրդեհի դէմ թէ՝ իզմիրի և թէ՝ շրջակայից մէջ չէնքեր, կահկարասիներ, անշարժ գոյքեր, ապրանքներ, գործարաններ եւ։ Անգլիական ամենէ մեծ ապահովական ընկերութեանց պայմաններուն համեմատ։

Ընկերութիւնը կապահովէ նաև կեանք, աղջկանց օժիտ, ցկեանս եկամուտ, (rente viagère) եւ եւ

Ապահովելոց տրուած վերջին բաժնեգինք (շահու բաժանումով միատեղ) 1 3/4 % եղան, տարեկան ապահովեալ գնոյն վրայ։

Գործակատար

ՀՕՆ Տ' ԱՆՏՐԻԱ

Ֆրանկայ թաղ, Անթուան տ'Անտրիայի Ֆէրխանէն

Ապահովիլ ուզողը կրնայ դիմել նաև Եօլ-Պէտէսթէն Փոխ Գործակալը Ս. Սպարթալեան Եղբարց սեղանատունը։

EUGÈNE DE FRANCONY,

A BORDEAUX

—

ԷՕԺԷՆ ՏԸ ՖՐԱՆՊՕՆԻ

Ի ՊՕՐՏՈՒ

—

Վաճառապան ընդէր Գինի-Գինեաց

Սոյն վաճառատան գինիներն հանրածանօթ են իրենց ընտրութեամբն ու աղնուութեամբ, զբնոց չափաւորութեամբն ու անխարդախութեամբ։

Իզմիրի մէջ սոյն վաճառատունը իւր ներկայացուցիչ ունի Ց. Դ. Վէմեան, Ֆրանկայ թաղ, Վիթէլի նոր Ֆէրխանէն։

Կը ծախուին նաև Պորտոյի ամենաքնտիր տեսակ գինիներ, Ֆիւրասօ Մարսալա, Վէրմութ, Շէրի, տեսակ տեսակ Շամբանեաներ ամէնքը խիստ չափաւոր գիներով։

Սէլանիկի ամենաքնտիր նէոստ գինի 1/4 մէճիտ օխան։ Այս գինին մասնաւորապէս յանձնարարուած է քաղաքիս նշանաւոր բժիշկներուն կողմանէ, իբր խիստ սննդարար և ուժաբեր։

Գինեվաճառը կրնայ դիմել նաեւ առ Կ. Մրքելեան, Ռուսպէյէ Պէսէրթէն։

CHEMIN DE FER D'AIDIN

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՑԸ, ՍԿՍԵԱԼ 17/29 ՅՈՒՆԻՍ 1884

ՊՈՒՃԱ

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—Կ. Ա. 12,15.—*5,15.—*7,20Կ. Ե. Իզմիրէն
» 6,30.—7,30.—8,25.—9,40. —Կ.Ա. 2,30—*6,30—*8.—Կ.Ե. Պուճ.
Ամեն չորեքշաբթի երթալ 3.—Կ.Ե. Վերադարձ 4,15.—Կ.Ե.

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—10 45.—Կ.Ա 3.—5,30.—6 40.—Կ Ե. Իզմիրէն
» 7,30.—8,25.—9,40.—12.—Կ. Ա. 4,15.—6.—8,10.—Կ.Ե. Պուճ.

ՍԷՎՏԻ ՔԷՕԵ

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—Կ. Ա. | *5,15.— Կ. Ե. Իզմիրէն
» 8.— 9,50.—Կ. Ա. | *6,15.— Կ. Ե. Սէվտիքէօյէն
Ամեն Չորեքշաբթի երթալ 3. Կ. Ե. Դարձ 4. Կ. Ե.

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐ

Ժամ 6,40.—9.—10 45.— Կ.Ա. 3.—6,40.—Կ.Ե. Իզմիրէն
» 8.—9,50.—11,45.— Կ.Ա. 4.—7,40.—Կ.Ա. Սէվտիքէօյէն

*Շաբաթ օրեր 15 և 30 վայրկեան ուշ կելլեն։

ՀԱՆԱՊԱԶՕՐ—	Սէրայքէօյի համար	8.—	Կ. Ա.
»	Նազէլիի »	8.—10,10.—	» »
»	Այասուլուքի »	6,40.—8.—10,10.—	» »
»	Թիրէի »	8.—10,10.—12.—	» »

ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ ՏՊԱՐԱՆ, Ի ՍԷՎԼԻ ԽԱՆ ՎԵՐՆԱՑԱՐԿ ԹԻՒ 17